

ЗВІТ
про діяльність галузі охорони
здоров'я
Вінницької МТГ
за 2022 рік

Звіт
про діяльність галузі охорони здоров'я
Вінницької МТГ за 2022 рік

В 2022 році система охорони здоров'я Вінницької міської ТГ працювала з новими завданнями, а також продовжувала в умовах епідемії та військового стану реалізацію заходів, які спрямовані на забезпечення профілактики, раннього виявлення захворювань, підвищення якості медичної допомоги та доступності медичних послуг в межах вимог чинного законодавства та відповідно до фактичного фінансування. Також військова агресія проти України, міграція населення та пандемія COVID внесли свої корективи у суспільне життя та умови праці, що вплинуло на статистику захворюваності, смертності та інші екстенсивні та інтенсивні показники здоров'я населення.

Програма медичних гарантій

У 2022 році на виконання Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» Програма медичних гарантій працювала в повному обсязі. Національна служба здоров'я України закуповувала медичні послуги в закладах ОЗ усіх рівнів надання медичної допомоги та оплачувала їх за укладеними договорами. КНП м. Вінниці уклали договори з НСЗУ за 22 видами пакетів медичної допомоги за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення на 2022 рік, у т. ч. на надання медичної допомоги пацієнтам з COVID-19.

Інформатизація галузі охорони здоров'я

Центри ПМСД та заклади, які надають спеціалізовану медичну допомогу, інтегровані з центральним компонентом бази даних електронної системи охорони здоров'я. В загальнодержавній системі е-Здоров'я зареєстровані всі підпорядковані медичні комунальні некомерційні підприємства. В усіх центрах первинної медичної допомоги міста створені належні умови та забезпечується підписання в ЕСОЗ декларацій між лікарями та пацієнтами з урахуванням права пацієнта на вільний вибір лікаря. З метою обліку наданих медичних послуг

забезпечується внесення медичних записів в ЕСОЗ. Також створюються електронні направлення, електронні рецепти та електронні «лікарняні».

Станом на 01.01.23 р. лікарями ЗПСМ підписано з пацієнтами 337 тис. декларацій, що становить 87% від кількості зареєстрованого населення ВМТГ. В середньому 1 лікарем ЗПСМ підписано 1300 декларацій.

В міських шпиталях та центрах ПМД в 2022 р. продовжилась інформатизація галузі охорони здоров'я. В межах єдиної електронної медичної картки працюють 14 муніципальних закладів охорони здоров'я м. Вінниці. В медичній інформаційній системі створено 1056 автоматизованих робочих місць (АРМ). З електронною медичною картою працюють 2787 медичних працівників, з них лікарів – 1680, медичних сестер - 820.

Все більше вінничан реєструють «Персональний кабінет пацієнта» на сайті Вінницької міської ради. Так, станом на 01.01.23 р. створено понад 196 тис. «кабінетів», тобто 51% населення ВМТГ є користувачами даної послуги.

Для покращення якості надання медичних послуг пацієнтам та оптимізації роботи працівників підключені усі підпорядковані заклади ОЗ до функціоналу «Дія QR-шерінг», з допомогою якого можна отримувати на електронну пошту закладу електронні копії цифрових документів користувачів «Дії».

Активно виконується урядова програма «Доступні ліки» та інші державні та муніципальні програми в галузі охорони здоров'я.

Про хід впровадження Урядової програми «Доступні ліки»

З 01 квітня 2019 року Національна служба здоров'я адмініструє урядову програму реімбурсації лікарських засобів «Доступні ліки». Сьогодні програма працює для пацієнтів, хворих на серцево-судинні захворювання, бронхіальну астму, ХОЗЛ, цукровий діабет, нецукровий діабет, ревматичні хвороби, хворобу Паркінсона, епілепсію, розлади психіки і поведінки. До списку ліків, які можна отримати за програмою, включено понад 462 види лікарських засобів, 149 з яких можна отримати безоплатно, інші ж - з незначною доплатою.

Станом на 01.01.23 р. на території населених пунктів, що входять до складу Вінницької міської ТГ, 28 аптечних підприємства уклали договори з НСЗУ про реімбурсацію ліків. Організовано 168 місць відпуску лікарських засобів за рецептами, що забезпечує доступність жителів ВМТГ до отримання лікарських засобів відповідно до Урядової програми «Доступні ліки».

Згідно з інформацією на сайті НСЗУ станом на 01.01.23 р. сімейними лікарями ЦПМСД міста оформлено більше ніж 500 тис. електронних рецептів (у т. ч. за 2022 р. – 129 тис.). Залучено до програми понад 49 тис. пацієнтів (в середньому 10 рецептів на 1 пацієнта).

Матеріально – технічна база

Заплановані асигнування на утримання міських закладів охорони здоров'я у 2022 році становили 243,3 млн. грн, у 2021 р. – 352,6 млн. грн. У 2022 році первинний рівень медичної допомоги профінансовано в сумі 26,2 млн. грн, з яких 1,3 млн. грн з міського бюджету на капітальні видатки (бюджет розвитку), вторинний рівень в сумі 217,1 млн. грн, з них 73,3 млн. грн на капітальні видатки (бюджет розвитку).

Бюджет галузі

Консолідований бюджет галузі охорони здоров'я міста на 2022 рік склав **243,3** млн. грн:

- *міський бюджет* (загальний фонд) – **166,2** млн. грн;
- *міський бюджет* (капітальні видатки) – **74,6** млн. грн;
- *обласний бюджет (загальний фонд): за рахунок коштів з державного бюджету для забезпечення витратними матеріалами (кардіовиробами) хворих області в регіональному центрі серцево-судинної патології м. Вінниці* – **2,5** млн. грн.

З міського бюджету у 2022 році заплановано в підтримку **державних програм** кошти:

- на лікування хворих на фенілкетонурію дітей – **1 498,886 тис. грн**;

- безкоштовне забезпечення імуносупресорами хворих після трансплантації органів (нирки, або печінки, або серця) - **843,789 тис. грн;**
- безкоштовне та пільгове забезпечення жителів ВМТГ лікарськими засобами за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань відповідно до постанови №1303 - **5 582,314 тис. грн;**
- безкоштовне надання послуг зубопротезування пільговим категоріям населення – **2 160,000 тис. грн;**
- безкоштовне забезпечення технічними та іншими засобами осіб з інвалідністю, які є жителями міста ВМТГ, відповідно до їх індивідуальних програм реабілітації – **3 813,128 тис. грн.**

Середні грошові витрати за 2022 рік на 1 ліжко-день по медикаментах становлять 445,19 грн, за 2021 рік – 566,85 грн. На харчування витрачалось в середньому 28,6 грн, у 2021 році – 20,07 грн.

Таблиця 1

Показники надходження коштів у 2022 році в порівнянні з 2021 роком

Назва показника	Видатки у загальному обсязі бюджету тис. грн.			
	2021 рік	крім того: НСЗУ	2022 рік	крім того: НСЗУ
оплата праці з нарахуваннями	82502,233	755781,222	26099,577	873250,083
медикаменти	64158,437	114834,956	49265,371	81557,814
продукти харчування	172,054	5979,223	17,652	10034,921
енергоносії	41600,039	-	66177,461	-
капітальні видатки	108891,649	24000,939	74668,415	21412,332
реконструкція	22180,448	2141,580	-	10598,733
Невикористаний залишок коштів від НСЗУ на звітну дату		83943,910		125955,638

Середньомісячна заробітна плата

Оплата праці, грн.	Первинний рівень			Вторинний рівень		
	2021 р.	2022 р.	% зростання	2021 р.	2022 р.	% зростання
<i>Лікарям</i>	19 100	22 151	+16%	16 662	21 423	+29%
<i>Середньому медперсоналу</i>	11 000	13 772	+25%	12 443	14 819	+19%
<i>Молодшому медперсоналу</i>	7 918	9 262	+17%	10 224	8 584	-16%
<i>Спеціалістам</i>	15 381	18 966	+23%	14 185	17 420	+23%
<i>Іншому персоналу</i>	9 090	10 301	+13%	7 579	7 955	+5%

Демографічна ситуація

За даними Головного управління статистики у Вінницькій області загальна чисельність населення, яке постійно мешкає (zareєстроване) у м. Вінниці, на звітну дату становить 367 901 особа. Також до ВМТГ приєднані прилеглі до міста території, мешканці яких обслуговуються міськими закладами охорони здоров'я:

- 1265 осіб смт. Десна
- 1071 особа с. Великі Крушлинці
- 1858 осіб с. Гавришівка
- 1831 особа с. Малі Крушлинці
- 1596 осіб с. Писарівка
- 1405 осіб с. Стадниця
- 1287 осіб с. Щітки
- 7387 осіб с. Вінницькі Хутори

Отже, чисельність наявного населення ВМТГ становить 387 439 осіб.

На реєстрацію демографічних показників вплинули міграційні процеси, пов'язані з військовою агресією. Так, в 2022 році у РАЦС м. Вінниці зареєстровано 3352 акти цивільного стану випадків народжень (протягом 1 місяця з моменту

народження) незалежно від місця народження та місця реєстрації матері. Отже, включено зареєстрованих новонароджених, матері яких мають реєстрацію місця проживання у інших регіонах. Інформація щодо народжуваності буде уточнена після опрацювання на центральному рівні (м. Київ) інформації з усіх регіонів:

До уточнення інформації демографічна ситуація міста, характеризується збільшенням **народжуваності** з 7,0‰ до 9,1‰ (область 6,7‰) та зменшенням **загальної смертності** з 12,7‰ до 12,3‰ (область 16,4‰). Тобто за 2022 р. в м. Вінниці зареєстровано більше на 782 новонароджених та менше на 144 особи померлих ніж у 2021 р. В той же час в 2022 році продовжувалась тенденція по зменшенню кількості жінок репродуктивного віку (в 2021 році нараховувалось 97,6 тис. вінничанок репродуктивного віку, в 2022 році кількість таких жінок на 0,7 тис. менше (96,9 тис.)) також зменшилась кількість пологів як по м. Вінниці (з 4260 до 3858 пологів), так і по Вінницькій області (з 10 063 до 9322 пологів).

Показник **природного приросту** населення залишається від'ємним і становить -3,2 (за 2021 р. -5,7); по Вінницькій області -9,7‰.

У разі збереження тенденції по збільшенню смертності, зменшенню кількості пологів та зменшенню кількості жінок репродуктивного віку, ймовірно, що кількість народжень також буде зменшуватись, демографічна криза поглиблюватиметься.

Смертність дорослого населення

За 2022 р. показник зареєстрованої **загальної смертності дорослого населення, яке обслуговується в ЦПМСД м. Вінниці**, становить 119,4 на 10 тис. дорос. нас., що менше на 23% в порівнянні з 2021 роком. Загальна смертність чоловіків за 2022 р. становить 131,7 на 10 тис. чоловічого населення та менша на 18% ніж за 2021 р. **Показник загальної смертності осіб працездатного віку** зменшився на 22% з 20,7 до 16,2 на 10 тис. населення працездатного віку, у т. ч. зменшився показник смертності чоловічого населення працездатного віку на 9% (26,3‰).

В структурі смертності дорослого населення м. Вінниці:

I місце (69%) посідає **смертність від захворювань серцево-судинної системи** – 82,3 випадки на 10 тис. нас., що менше на 10% в порівнянні з показником 2021 р. (91,9‰). В працездатному ж віці **показник смертності від серцево-судинних захворювань** збільшився на 43% з 4,0 до 5,7 на 10 тис. дорос. нас.

Відмічено зменшення на 15% **показника смертності від інфарктів** з 3,3 до 2,8 випадків на 10 тис. дорос. нас. **Смертність від інфарктів в працездатному віці** зменшилась в 2 рази. Так, на кінець 2022 року зареєстровано 5 випадків смерті від інфаркту в працездатному віці, показник - 0,21 на 10 тис. нас., за 2021 р. – 10 випадків (0,45 на 10 тис. нас.).

Показник смертності від інсультів також зменшився та склав в 2022 р. 8,4 випадків на 10 тис. дорос. нас., це на 6% менше ніж за 2021 р. (8,9‰). Має місце зменшення на 19% **показника смертей від інсульту в працездатному віці**: за 2022 р. зафіксовано 17 летальних випадків (0,73‰), а за 2021 р. – 24 (0,87‰).

Спостерігаємо зменшення на 10% **показника смертності від ішемічної хвороби серця** з 81,0 до 72,8‰, а також в поєднанні з артеріальною гіпертензією - зменшення на 9%. Проте **смертність від ІХС в працездатному віці** збільшилась в 1,5 рази – 3,1 на 10 тис. дорос. нас., як і від ІХС з АГ в працездатному віці (в 2 рази) – 1,9‰.

Зменшився (на 21%) показник **смертності від цереброваскулярних хвороб** – 7,1 на 10 тис. дорос. нас., у т. ч. знизилась **смертність від ЦВХ з артеріальною гіпертензією** (на 20%) – 5,8 на 10 тис. дорос. нас. **Смертність від ЦВХ в працездатному віці** знизилась на 30% – 0,9‰, аналогічна ситуація по ЦВХ з АГ в працездатному віці (зменшення на 46%) – 0,6 ‰.

II місце (17%) в структурі смертності серед дорослого населення займає **онкопатологія** – 20,7 випадків на 10 тис. населення, що на 7% менше ніж за 2021 р. (22,2‰).

III місце (7%) – посідають **хвороби органів дихання** – 8,6 випадків на 10 тис. дорос. нас. (показник в 4 рази менше ніж за 2021 р. (33,9‰)). Відповідно за 2022

р. відбулось зменшення в 4 рази **показника смертності від пневмонії** (з 33,8 до 8,5 на 10 тис. дорос. нас.), також зменшилась в 6 разів **кількість смертей від даного захворювання в працездатному віці** – з 7,3‰ до 1,2‰.

IV місце (3%) – травми та отруєння – показник 3,2 випадки на 10 тис. дорос. нас. (на 32% більше ніж за 2021 р. – 2,4‰).

V місце (2%) – хвороби органів травлення – показник 2,4 випадка на 10 тис. дорос. нас. (більше на 20% ніж за 2021 р. – 2,0‰). Фіксується збільшення **смертності від цирозів** на 28% (1,5‰) та зменшення на 37% показника **смертності від панкреатитів** (0,3‰).

Спостерігаємо зростання смертності **від хвороб сечовидільної системи** на 39% , що склала 0,4‰.

В цілому серед задекларованого населення відмічається зростання в 6 разів рівня **показника смертності від цукрового діабету** з 0,04 до 0,25 на 10 тис. дорос. нас., а також показник збільшився у **працездатному віці** – виявлено 1 випадок (показник - 0,04 ‰).

Захворюваність населення

Одним із критеріїв оцінки стану здоров'я населення є його загальна та первинна захворюваність. Оцінюючи динаміку показників за 2022 р., необхідно відмітити, що в цілому **загальна захворюваність населення** (поширеність) збільшилась на 9% (з 11298 до 12353 на 10 тис. нас.). Обласний показник в порівнянні з минулим роком навпаки зменшився та становить 15622 на 10 тис. нас.

Різна динаміка по захворюваності спостерігається в окремих вікових групах. Так, показник загальної захворюваності серед дитячого населення зменшився на 13% (з 7232 до 6262 на 10 тис. дитячого населення), захворюваність підлітків зменшилась на 1% (з 7610 до 7555 на 10 тис. підлітків), а загальна захворюваність дорослого населення навпаки збільшилась на 12% (з 12456 до 13889 на 10 тис. дорос. нас.).

Збільшення загальної захворюваності населення відбулось в основному за рахунок захворювань всіх класів хвороб. В структурі загальної захворюваності I місце займають - хвороби системи кровообігу – 34%, II – хвороби кістково-м'язової системи - 14%, III - хвороби органів дихання – 12%.

У формуванні показника захворюваності хворобами системи кровообігу провідну роль відіграють: гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця та цереброваскулярні хвороби. Зазначені нозології становлять 86% всієї патології даного класу хвороб.

Профілактика і лікування гострого інфаркту міокарда залишається важливою кардіологічною проблемою. В цілому **захворюваність на інфаркт міокарда** збільшилась на 27% в порівнянні з 2021 р. – з 9,6 до 12,2 на 10 тис. нас. при одночасному зниженні смертності від інфарктів, як зазначено вище по тексту.

Відмічено збільшення на 4% **рівня захворюваності на інсульт** з 31,8 до 33,1 на 10 тис. нас.

За 2022 р. зареєстровано на 21% менше виявлених захворювань. **Показник первинної захворюваності населення** (виявлення захворювань) зменшився з 3440 до 2746 на 10 тис. нас. за рахунок усіх класів хвороб. По області тенденція аналогічна (показник первинної захворюваності на рівні 4343 на 10 тис. нас.).

Спостерігається зниження на 28% рівня первинної захворюваності серед дітей (з 5272 до 3825‰), зниження на 24% захворюваності підлітків (з 3690 до 2793 на 10 тис. нас. відповідного віку). Серед дорослого населення зареєстровано також зниження на 16% рівня первинної захворюваності з 2976 до 2508 на 10 тис. дорос. нас.

У м. Вінниці збільшилась на 13% кількість хворих з патологією ендокринної системи, порушеннями обміну речовин та розладами харчування та становить за 2022 р. 937 випадків на 10 тис. нас. (2021 р. – 826‰). За 2022 р. виявлено більше на 14% захворювань ендокринної системи в порівнянні з відповідним періодом минулого року (102,1 на 10 тис. нас. проти 89,3 в 2021 р.). Поширеність цукрового діабету серед населення також збільшилась (на 9%) – з 231 до 252 на 10 тис. нас.,

аналогічна ситуація з показником виявлення цукрового діабету серед населення - збільшення на 38% - 18,6‰. Кількість хворих на цукровий діабет станом на 01.01.2023 року (згідно звіту за формою 12): всього 8751 особа (7700 за 2021 р.), з них вперше виявлених 645 осіб (447 за 2021 р.).

Одним із основних чинників, що визначає стан здоров'я населення, є **стійка втрата працездатності**. За 2022 р. вперше визнано інвалідами усіх категорій 1835 осіб; інтенсивний показник збільшився на 34% з 49,6 до 66,6 на 10 тис. дорос. нас. В працездатному віці вперше визнано інвалідами усіх категорій 1390 осіб, що збільшило показник на 54% (з 46,3 до 71,2 на 10 тис. нас. працездатного віку). Частка працездатних осіб, яких вперше визнано інвалідами, склала 76%, за минулий рік – 80%.

Рівень травматизму всього населення міста зменшився на 23% з 210,2 до 162,9 на 10 тис. нас. (по області 196,2 на 10 тис. нас.), кількість випадків зареєстрованих травм серед дитячого населення зменшилась на 16%, показник становить 123,9 при минулорічному 147,4 на 10 тис. дит. нас.

Проаналізувавши основні показники захворюваності, інвалідності та травматизму робимо висновки, що найбільш пріоритетними залишаються завдання щодо профілактики, раннього виявлення патології, вчасного та ефективного лікування у разі захворювань.

Мережа закладів охорони здоров'я ДОЗ ВМР

У 2022 році стаціонарну допомогу населенню ВМТГ надавали 8 лікарняних закладів, в яких розгорнуто 1487 ліжок, у тому числі: 3 міських лікарні на 805 ліжок, Вінницька клінічна багатопрофільна лікарня на 242 ліжка, міська лікарня «ЦМТД» на 185 ліжок, 2 пологових будинки на 140 ліжок та регіональний центр серцево-судинної патології на 115 ліжок.

Амбулаторно-поліклінічну допомогу населенню Вінницької міської ТГ у 2022 році надавали 5 центрів ПМСД (до складу входить 35 лікарських амбулаторій, в тому числі 20 відокремлених), консультативна поліклініка при МКЛ №1 та ВКБЛ, 3 амбулаторно-діагностичних відділення при міських лікарнях та регіональному

центрі серцево-судинної патології, 4 жіночих консультації, стоматологічний та міський лікувально-діагностичний центри.

Кадрове забезпечення

Актуальною проблемою в галузі охорони здоров'я міста, було і залишається кадрове забезпечення медичними працівниками. При цьому у 2022 році виключено з мережі системи ОЗ ВМТГ стоматологічну поліклініку, що вплинуло на показники по кадровій службі.

Для надання медичної допомоги населенню міста станом на 01.01.2023 р. закладам охорони здоров'я затверджено **штатну чисельність працівників** в кількості 5049,5 посад (включно із штатами відділень по госпрозрахунку та спец. коштах), в т. ч. лікарів – 1447 посад, молодших спеціалістів з медичною освітою – 1976,25 посад, із них по ЦПМСД відповідно: 1222,75; 376,5; 508,5 посад.

Фактично зайнято станом на 01.01.2023 р. 4300,5 посад, із них: лікарів 1236,75 посад та середнього медичного персоналу 1649,25 посад. Із загального числа посад по ЦПМСД ці показники відповідно складають 1033,5; 329,25 та 409,25 посад.

На кінець звітного періоду в системі охорони здоров'я міста **не укомплектовано** 749 (15%) штатних посад працівників, в т. ч. 210,25 (10%) посад лікарів і 327 (12%) посад молодших спеціалістів з медичною освітою, а по ЦПМСД відповідно: 189,25 (16%); 46,25 (13%) і 99,25 (20%) посад.

Станом на 01.01.23 р. рівень укомплектованості штатних посад лікарів зайнятими, так само як і фізичними особами, збільшився і становить 89% (2021 р. – 87%).

Щодо молодших спеціалістів з медичною освітою, то укомплектованість штатних посад зайнятими теж збільшилась і склала 88%, як і фізичними особами - 89% (2021 р. – відповідно по 87% і 85%).

Питома вага лікарів, які мають кваліфікаційну категорію, знизилась і становить 69% від загальної кількості лікарів, за винятком інтернів (за 2021 р. – 73%).

В галузі охорони здоров'я міста працюють 522 лікарів вищої категорії, що становить 34% від усіх лікарів; 185 (12%) першої та 136 (9%) другої категорії.

Показник забезпеченості населення лікарями і молодшими спеціалістами з медичною освітою (Ф 20):

- зайнятими посадами: зменшився і становить 31,9 на 10 тис. нас. (за 2021 р. – 34,2‰), по середнім медпрацівникам також зменшився – 42,6 на 10 тис. нас. (за 2021 р. – 48,0‰);
- фізичними особами: по лікарям зменшився з 34,4 до 33,4 на 10 тис. нас., аналогічна тенденція і по медичним сестрам – зменшення з 47,0 до 45,0%.

Робота поліклініки

В 2022 році кількість **відвідувань лікарів в поліклініці**, як дітьми, так і дорослими, зменшилась на 22% (2021 р. – 43,2 тис., 2022 р. – 33,8 тис. на 10 тис. нас.). По області відмічається незначне збільшення кількості відвідувань - показник 50,9 тис. на 10 тис. нас.

Кількість відвідувань до лікарів центрів ПМСД зменшилась на 31% з 24,2 до 16,8 тис. на 10 тис. нас.

Кількість відвідувань лікарями хворих вдома порівняно з попереднім періодом зменшилась на 41%, і склала 944 на 10 тис. нас. (2021 р. – 1,6 тис. на 10 тис. нас.).

За 2022 рік **в цілому кількість звернень до лікарів амбулаторного прийому (в поліклініці та вдома)** зменшилась на 23% до 34,7 тис. на 10 тис. нас. (2021 р. – 44,8 на 10 тис. нас.).

За даними дашборду НСЗУ відмічається збільшення на 12% кількості хворих, направлених лікарями «первинки» на консультацію на вторинний рівень (на 1 зайняту посаду). За 2022 рік 39% пацієнтів, які відвідали сімейного лікаря, були направлені на консультацію до лікарів спеціалізованої медичної допомоги в поліклініки або амбулаторно-діагностичні відділення лікарень (за 2021 р. – 24%).

Стаціонарозамінні форми медичної допомоги

Станом на 01.01.2023 р. в закладах охорони здоров'я міста функціонують денні стаціонари загальною потужністю 195 ліжок, в тому числі 24 ліжка для дітей віком 0–17 років. Забезпеченість населення ліжками денного стаціонару за 2022 рік залишається без змін та складає 5,0 на 10 тис. населення (по області 14,0 на 10 тис. нас.). На ліжках денного стаціонару за 2022 рік проліковано 4195 пацієнтів (2021 р. – 3253), з них 9 дітей (2021 р. - 11). Рівень госпіталізації в денний стаціонар склав 10,8 на 1000 населення (2021 р. – 8,4 на 1 тис. нас.).

Стаціонарна допомога

В місті функціонує та активно трансформується стаціонарний сектор медичної допомоги за напрямками структурно-функціональної перебудови та удосконалення контролю якості та стандартизації медичної допомоги.

Потужність ліжкового фонду міста станом на 01.01.2023 р. становить 1487 ліжок. В порівнянні з відповідним періодом минулого року ліжковий фонд стаціонарів міста збільшився на 33 ліжка (з 1454 до 1487 ліжок). Рівень забезпеченості населення міста ліжками цілодобових стаціонарів складає 38,4 на 10 тис. нас. (по області 57,4 на 10 тис. нас.).

В структурі ліжкового фонду закладів охорони здоров'я міста станом на 01.01.23 р. переважали ліжка 5 профілів:

- *Травматологічні – 200 ліжок (13,5%);*
- *Хірургічні для дорослих – 155 ліжок (10,4%);*
- *Терапевтичні – 130 ліжок (8,7%);*
- *Кардіологічні – 109 ліжок (7,3%);*
- *Педіатричні – 103 ліжка (6,9%);*
- *Інші – 790 ліжок (53,2%).*

**Окремі показники використання потужності стаціонарного сектору
закладів охорони здоров'я за 2022 рік**

Регіон	Загальне число ліжок станом на 01.01.23 р.	Забезпеченість ліжками на 10 тис. нас.	Зайнятість ліжка	Середній термін лікування (л/дн.)	Рівень госпіталізації на 100 нас.
Вінницька МТГ	1 487	38,4	239,5	7,2	12,6
Він. область	8 628	57,4	251,7	8,2	17,8

Невід'ємною складовою оцінки роботи лікарняних закладів залишається аналіз показників **середнього терміну лікування в стаціонарі**, який по місту складає 7,2 ліжко-днів та є нижчим за обласний показник (8,2 ліжко-днів). Відмінність середніх термінів лікування в стаціонарах окремих профілів та з приводу різних нозологічних форм обумовлює їх коливання по місту від 0,3 ліжко-днів на ліжках екстреної допомоги до 19,0 ліжко-днів на ліжках хоспісу.

У досліджуваному періоді відмічене перевантаження діагностичних, офтальмологічних, стоматологічних, кардіохірургічних та ЛОР-ліжок.

За 2022 рік в лікарняних закладах міста проліковано 48,9 тис. пацієнтів, що на 6% більше, ніж за 2021 р. (46,2 тис. пацієнтів).

Серед пролікованих 20 581 (42%) – мешканці інших населених пунктів та країн, у 2021 р. таких пацієнтів було 15 180 (33%).

Використання потужності цілодобових стаціонарів ВМТГ за 2022 р.

Профіль ліжок	Робота ліжка		Динаміка	Середні строки лікування		Динаміка
	2021 р.	2022 р.		2021 р.	2022 р.	
Терапевтичні	198,3	217,6	↑	10,4	10,5	↑
Кардіологічні	203,7	222,1	↑	7,2	6,3	↓
Неврологічні	237,6	320,8	↑	5,7	6,0	↑
Педіатричні	202,0	170,6	↓	7,3	7,2	↓
Патології вагітності	129,8	120,6	↓	4,0	3,8	↓
Пульмонологічні	307,7	225,2	↓	9,0	10,3	↑
Інфекційні (за 2022 р.80 л.COVID-19)	196,0	154,1	↓	11,3	9,7	↓
Ревматологічні	-	233,3	→	-	12,5	→
Хоспіс	382,5	337,9	↓	23,0	18,8	↓
Гастроентерологічні	477,0	213,4	↓	8,9	8,2	↓
Для недонош. та хв. новонар.	189,2	143,3	↓	12,3	8,6	↓
Діагностичні	765,8	349,3	↓	5,9	4,7	↓
Для проведення абортів	153,8	189,5	↑	1,4	1,3	↓
Екстреної допомоги	37,1	1,4	↓	1,0	0,3	↓
АІТ для дорослих (кошторисні)	145,5	220,2	↑	8,4	7,0	↓
Пологові	170,6	136,6	↓	4,9	4,7	↓
Хірургічні для дорослих	300,8	322,6	↑	6,9	8,5	↑
Хірургічні для дітей	67,3	119,5	↑	1,4	1,0	↓
Гінекологічні	217,4	213,3	↓	3,6	3,4	↓
Травматологічні	230,7	251,8	↑	6,8	10,8	↑
Нейрохірургічні	327,4	303,7	↓	10,3	10,3	→
Урологічні	316,9	312,0	↓	6,4	6,3	↓
Гнійні хірургічні	245,3	242,2	↓	8,8	9,5	↑
Офтальмологічні	457,7	793,7	↑	5,7	5,9	↑
Стоматологічні	334,3	363,8	↑	4,3	3,8	↓
Оториноларингологічні	316,2	370,3	↑	5,9	5,9	→
Проктологічні	280,6	257,4	↓	8,8	7,5	↓
Кардіохірургічні	1224,0	983,0	↓	2,1	2,1	→
Всього	230,1	239,5	↑	7,4	7,2	↓

Норматив середнього числа днів роботи ліжка за 12 місяців – 340 днів, інфекційного – 280 днів, пологового – 290 днів.

Розрахунок показників на середньомісячні (річні) ліжка без урахування тимчасового закриття або ремонту відповідно до методології розрахунків.

В структурі госпіталізованої патології дорослого населення переважають хвороби системи кровообігу (23%), травми та отруєння (15%), хвороби органів травлення (13%), хвороби органів дихання (9%).

Показник **летальності** в цілому по стаціонарах міста за цей період знизився з 4,4 до 2,6% (динаміка показника -41%).

Зареєстровано зростання показника **кількості виконаних операцій в стаціонарі** з 488,8 до 637,4 на 10 тис. населення та збільшення **хірургічної активності в стаціонарах** з 71,7% до 74,6%. В структурі оперативних втручань, виконаних в стаціонарах міста, значна питома частка припадає на оперативні втручання на кістково-м'язовій системі (18%), на шкірі та підшкірній клітковині (15%), акушерські операції (12%).

Показник **післяопераційної летальності** зменшився з 1,3% до 1,0%.

Одночасно зі збільшенням кількості оперативних втручань в умовах стаціонару зменшилась **кількість операцій, проведених в амбулаторних умовах**, з 215,3 до 184,5 на 10 тис. нас.

За 2022 рік зменшився рівень **захворюваності терміновою хірургічною патологією** (-12,5%) та становить 49,7 на 10 тис. нас. (2021 р. – 56,9‰). Дещо зменшилась **кількість ургентних операцій** з 33,7 до 32,8 на 10 тис. нас. (у 2021 р. виконано 1307 невідкладних оперативних втручань, в 2022 році- 1270). В структурі переважають операції з приводу гострого апендициту – 35% та з приводу гострого холециститу 21%. В ЗОЗ Вінницької МТГ в середньому виконується 4 ургентних операції на добу.

Збільшився на 40% показник **летальності від термінової хірургічної патології** по стаціонарам міста (з 2,0 до 2,8%). Показник **післяопераційної летальності від термінової хірургічної патології** також збільшився - з 2,2% до 2,4%. Провідну роль у формуванні цього показника відіграють гостра непрохідність кишок та проривні виразки шлунка та 12-палої кишки.

Акушерсько-гінекологічна та педіатрична служби

Питання материнства та дитинства є пріоритетним та одним з найвідповідальніших розділів роботи галузі охорони здоров'я. Смертність немовлят та материнська смертність відносяться до державних показників і постійно знаходяться в центрі уваги Департаменту охорони здоров'я.

Показником якості роботи акушерсько-гінекологічної та педіатричної служби є показник смертності дітей 1-го року життя.

Показник **смертності дітей 1-го року життя** по місту за 2022 р. збільшився та склав 4,9‰ (18 випадків), за 2021 р. померло 16 дітей віком до 1 року (4,3‰). Обласний показник – 6,0‰.

За 2022 р. в структурі смертності дітей 1-го року життя у 83% (15 випадків) були перинатальні стани, в 1 випадку (5,5%) причиною смерті стала ендокринна патологія, в 1 випадку (5,5%) – травма і в 1 випадку (5,5%) – вроджена вада.

Показник **перинатальної смертності** зменшився з 6,7‰ за 2021 р. до 5,1‰ за 2022 р. Обласний показник зріс з 11,3 до 12,2‰.

У звітному році не зареєстровано випадків материнської смертності.

За 2022 р. показник **захворюваності новонароджених** становить 423,2 на 1000 народжених живими. Обласний показник 333,8‰.

На рівні міста працюють 2 пологових будинки та перинатальний центр II рівня у складі міської лікарні «ЦМтаД», а також пологове відділення ВКБЛ. На задовільному рівні матеріально–технічне оснащення пологових будинків та дитячих відділень. В усіх пологових відділеннях функціонують пологові зали для партнерських пологів, в усіх них дотримуються 12 принципів грудного вигодовування.

За 2022 р. зафіксовано 73 випадки кровотеч, які ускладнили пологи та післяпологовий період (2021 р. – 82 випадки). Всі кровотечі вдалось зупинити консервативними методами.

Налагоджена співпраця лікарів первинного рівня та акушер–гінекологів по збереженню здоров'я сім'ї, плануванню та супроводу вагітності тощо. За 2022 р. в жіночих консультаціях відсоток раннього охоплення наглядом вагітних склав 70%.

Медико-санітарне забезпечення постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи

В медичних установах, підпорядкованих Департаменту охорони здоров'я міської ради, відповідно до поданих звітів станом на 01.01.2023 року на обліку перебуває 1703 особи, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, з них 182 постраждалих дитини, що становить 11% від загальної кількості

постраждалих. Також на обліку перебувають 6 осіб, що їх у дитячому віці за результатами тиреорадіодозиметричної паспортизації визнано такими, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, яким встановлено інвалідність та причинний зв'язок захворювання з наслідками Чорнобильської катастрофи.

Упродовж 2022 р. зменшився показник захворюваності постраждалого дорослого населення міста та становить 53459 на 10 тис. відповідного контингенту. Загальна захворюваність постраждалих дітей в порівнянні з аналогічним періодом минулого року зменшилася з 24592 до 19295 на 10 тис. відповідного контингенту. В структурі загальної захворюваності дорослих осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, найбільшу питому вагу (32%) посідають хвороби системи кровообігу, шлунково-кишкового тракту (20%), кістково-м'язової системи (13%). Первинна захворюваність дорослого населення, постраждалого внаслідок аварії на ЧАЕС, збільшилась порівняно з 2021 р. і становить 2042 на 10 тис. населення. Зменшуються показники первинної захворюваності дітей, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС, з 5322 до 3728 на 10 тис. відповідного контингенту. Спостерігається збільшення показника смертності постраждалих дорослих контингентів з 234,7 до 275,2 на 10 тис. відповідного населення (з 38 осіб в 2021 р. до 43 осіб в 2022 р.).

За даними державної статистичної звітності (форма 15) за 2022 р. оглянуто 99% від тих, хто перебував під наглядом на кінець звітного періоду. З них: серед ліквідаторів - 99%, евакуйованих - 99%, переселенців – 99% та особи, народжені від I-III груп первинного обліку оглянуті 98,5%. Серед оглянутих потребували лікування 1658 постраждалих осіб, або 97% від загальної кількості, та проліковано 100%.

За 2022 р. в загальному частка визнаних здоровими з числа постраждалого контингенту склала 1,5%. Серед дітей (0-17 р.), які народжені від осіб I - III гр. первинного обліку, - 14,5%, з них найменший відсоток визнаних здоровими серед підлітків 15-17 років – 7%, дітей 0-14 років – 18%. Серед учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, евакуйованих та переселених із забруднених територій

спостерігаються найвищі рівні захворюваності, інвалідності і смертності, а визнаних здоровими немає.

Онкологічна служба

Показник первинної захворюваності злоякісними новоутвореннями за звітний рік збільшився на 5% та становить 356,1 випадків на 100 тис. населення (337,6 вип. на 100 тис. нас. за попередній рік). Обласний показник - 325,5 на 100 тис. нас. Зареєстровано 2 випадки виявлення злоякісних новоутворень у дітей (показник 2,9 випадків на 100 тис. дит. нас.), що менше в порівнянні з попереднім роком у 7 разів (21,8 на 100 тис. дит. нас. за 2021 р.). Обласний показник – 5,0 на 100 тис. дит. населення.

Частка онкопатології, яку виявлено при профілактичних оглядах, залишилась на рівні минулого року - 21%. Обласний показник склав 24%.

В м. Вінниці за 2022 р. зареєстровано 48 випадків занедбаного раку (III+IV ст.) візуальних локалізацій, що становить 12% від усіх випадків виявлення раку зовнішньої локалізації (обласний показник 22%). Зменшилась питома вага занедбаних випадків злоякісних новоутворень (IV ст.) з 20% до 16% (обласний показник 24%).

За 2022 р. спеціальним лікуванням охоплено 77% первинних хворих, за аналогічний період минулого року - 74% (обласний показник 72%).

Зменшилась питома вага померлих до 1 року з моменту встановлення діагнозу злоякісного новоутворення з 19% до 17% (обласний показник 23%).

Боротьба з туберкульозом

За даними ВОСТМО «Фтизіатрія» в 2022 р. по м. Вінниця спостерігається збільшення в 2 рази зареєстрованої захворюваності на туберкульоз: з 16,3 до 31,8 на 100 тис. нас. (по Вінницькій області – 37,1‰).

Зареєстрована захворюваність туберкульозом легень збільшилась на 85% та склала 22,0 на 100 тис. нас. (за 2021 р. – 11,9‰), також збільшився на 18% показник захворюваності на деструктивні форми даної патології – 7,3 на 100 тис. нас. (2021 р. – 6,2‰). Захворюваність бактеріальними формами серед всіх

випадків туберкульозу легень збільшилась на 46% та склала 13,1‰ (2021 р. – 9,0‰).

Смертність від туберкульозу та його наслідків навпаки зменшилась: в порівнянні з попереднім роком відбулось зниження майже вдвічі - 1,6 випадка на 100 тис. населення (за 2021 р. – 3,0‰).

За 2022 р. виявлено 5 випадків туберкульозу у дітей – 7,3‰, а за попередній рік виявлено лише 1 випадок – 1,5‰.

Епідемічна ситуація COVID-19

В 2022 році на Вінниччині, як і в інших областях України, продовжилась пандемія COVID-19, у зв'язку з чим були долучені усі необхідні ресурси та вжиті заходи щодо запобігання розповсюдженню даної інфекції.

З 30.04.2021 р. у Вінницькій області розпочалась вакцинальна кампанія проти COVID-19, так як профілактичні щеплення є найефективнішим способом захисту від інфекційних хвороб. Станом на 01.01.23 р. у м. Вінниця зроблено 345 009 щеплень: 5 381 особа щеплені 1 дозою; 156 887 осіб (52% дорослого населення) отримали повний курс вакцинації – щеплені двічі; 602 – отримали III дозу; 25 252 – бустерну.

На сьогоднішній день вакцинацію проводять виключно в ЦПМСД, пункти щеплень через повномасштабне вторгнення не працюють. Доступні вакцини такі як CoronaVac, Pfizer та Moderna.

Фінансування заходів проти COVID-19

Назва показника	На 2021 рік			На 2022 рік		
	заплановано з міського бюджету, грн.	Профінансовано, грн.	%	крім того: заплановано з обл. бюджету, грн.	Профінансовано, грн.	%
Заробітна плата з нарахуваннями	72 746 820	72 746 820	100%	10 305 387	10 305 387	100%
Предмети та матеріали (у т.ч. паливно-мастильні матеріали)	-	-	-	-	-	-
Медикаменти, перев'язувальні матеріали	50 437 311	50 437 311	100%	7 027 248	7 027 248	100%
Оплата послуг (ремонт обладнання, встановлення кисневих станцій, ремонт ШВЛ тощо)	844 160	844 160	100%	1 734 526	1 734 526	100%
Придбання обладнання	21 111 500	21 111 500	100%	-	-	-
Всього	145 139 791	145 139 791	100%	19 067 161	19 067 161	100%

Статистика COVID-19

Станом на 01.01.2023 р. всього захворіло 65 526 осіб. Одужали від даного захворювання 61 227 осіб. Відсоток одужавших від тих, хто захворів, склав 99%. Померли 1232 пацієнта, в яких було лабораторно підтверджено збудник хвороби.

Таблиця 6

Статистика COVID-19

Показники	2021 р.		2022 р.	
	Абс. дані	Показник	Абс. дані	Показник
Захворюваність на 10 тис. наявного нас.	30 908	796,2	24 333	628,0
Захворюваність дітей (0-17 р.) на 10 тис. дит. нас.	3 099	450,7	883	128,9
Відсоток захворівших дітей		10%		4%

Смертність на 100 тис. наявного нас.	882	227,2	185	47,7
Летальність (% померлих серед тих, хто захворів)		2,9%		0,8%
Рівень госпіталізації на 1000 нас.	9755	25,1	2324	6,0
Відсоток пневмоній, асоційованих з COVID-19	5409	18%	1467	6%
Відсоток захворівших медичних працівників	515	2%	1175	4%

Спостерігається зменшення захворюваності коронавірусною хворобою у 2022 році на 21% з 796,2 до 628,0 на 10 тис. нас., дитяча захворюваність знизилась в 3,5 разів з 450,7 до 128,9 на 10 тис. дит. нас., відповідно зменшилась частка дітей з загального числа захворівших з 10% до 4%. Рівень госпіталізацій в стаціонари ВМТГ також значно зменшився (в 4 рази) з 25,1 до 6,0 на 1000 нас.

За 2022 р. зареєстровано 1 467 пацієнтів з пневмонією - найпоширенішим ускладненням коронавірусної інфекції. Тобто, у 6% випадків інфікування ускладнювалось пневмонією. В той час як в попередньому році було зафіксовано 18% пневмоній серед захворівших на COVID-19 – 5 409 випадків.

Смертність від COVID-19 в порівнянні з минулим роком знизилась в 5 разів з 227,2 до 47,7 на 100 тис. нас., також в 3,5 разів знизився показник летальності (% померлих від тих, хто захворів) з 2,9% до 0,8%.

Згідно наказу МОЗ від 17.09.20 р. №2122 «Про внесення змін до Стандартів медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)»» з діагностичною метою для виявлення зараження COVID-19 застосовуються лабораторні методи: ПЛР (полімеразна ланцюгова реакція), ІФА (імуно-ферментний аналіз) та швидкий тест на визначення антигену SARS-CoV-2. Всього за 2022 р. проведено 160 тис. ПЛР-досліджень лікарнях (за 2021 рік - 592 тис. ПЛР). Також у 2022 році

продовжувалась ІФА-діагностика - 9 тис. досліджень, та зроблено понад 26 тис. швидких тестів закладами ВМТГ.

Крім того, на обліку в центрах ПМД знаходяться особи, які мають підозру на захворювання або перебували в контакті з хворими і в зв'язку з чим знаходились на самоізоляції впродовж терміну, визначеного нормативними документами. Станом на 01.01.23 р. нараховувалось 34582 особи з даних категорій, які не захворіли після інфекційного контакту. Тому можна вважати, що контагіозність даної інфекції склала близько 59%, тобто 59 осіб із 100, які мали ризики зараження, з великою ймовірністю можуть захворіти на COVID-19.

На кінець 2022 року для надання медичної допомоги пацієнтам з COVID-19 в м. Вінниці було пристосовано 2 заклади (МКЛ №1 та ВКБЛ) – 80 ліжок для осіб, що хворіють або мають підозру на COVID-19 (у т. ч. ліжок інтенсивної терапії – 20), що менше на 440 ліжок ніж на кінець 2022 року. Усі ліжка облаштовані подачею кисню.

З метою виконання заходів Програми антикризової підтримки громади, затвердженої рішенням Вінницької міської ради від 22.05.2020 №2213, а також відповідно наказу МОЗ від 17.09.20 р. №2122 «Про внесення змін до Стандартів медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)»» контролюється стан матеріально-технічного забезпечення ЗОЗ засобами індивідуального захисту медичних працівників (ЗІЗ) (Таблиця 7).

Таблиця 7

Стан матеріально-технічного забезпечення ЗОЗ

Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)	Стан матеріально-технічного забезпечення ЗОЗ станом на 01.01.23 р.		
	Місячна потреба, од.	Наявність, од.	% забезпечення від місячної потреби
Ізоляційні халати	34 784	27 631	79%
Костюми біозахисту	18 990	21 399	113%
Медичні маски	234 556	282 529	121%
Рукавиці нітрилові	97 425	186 059	191%

Захисні окуляри/щитки	4 212	4 656	111%
Респіратори класу захисту не нижче FFP2	19 534	56 541	289%
Всього ЗІЗ	462 201	578 815	125%

За період пандемії станом на 01.01.23 р. всього захворіло 2532 медичних працівників, у т. ч. 823, які працюють в закладах ОЗ м. Вінниці. За 2021 р. інфікувались 386 медиків, що становить 10% серед усіх працюючих, а за 2022 р. – 154 (4%). Серед померлих від COVID-19 за 2021 р. - 1 медичний працівник (летальність склала 0,3%) та не було жодного смертельного випадку в 2022 році.

Наразі продовжується спрямування ресурсів для покращення матеріально-технічного стану ЗОЗ.

Висновки

Військова агресія проти України, міграція населення, пандемія COVID внесли корективи у плани та можливості діяльності системи ОЗ ВМТ.

Основними пріоритетами для галузі охорони здоров'я на 2023 рік залишаються:

1. Надання якісної, доступної первинної та спеціалізованої медичної допомоги мешканцям Вінницької міської ТГ та внутрішньо-переміщеним особам.
2. Ефективне функціонування у статусі комунальних некомерційних підприємств та взаємодія муніципальних закладів охорони здоров'я при забезпеченні медичним обслуговуванням населення Вінницької міської ТГ.
3. Модернізація лікувально-діагностичної та матеріально-технічної бази міських ЛПЗ, покращення умов перебування пацієнтів в закладах.
4. Перехід від лікування захворювань до здійснення заходів, спрямованих на їх запобігання.
5. Реалізація всіх необхідних заходів щодо зупинення поширення COVID-19 відповідно до чинного законодавства.